

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 154/2024 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2024/573>

Materiál v pripomienkovom konaní do 11.11.2024

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví SR predkladá materiál do medzirezortného pripomienkového konania ako iniciatívny v súlade so splnomocňovacím ustanovením podľa § 40 ods. 1 písm. c), d), e), i), m) a n) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu vyhlášky je upraviť a upresniť niektoré ustanovenia vyhlášky č. 154/2024 Z. z., najmä: a) rozsah, štruktúru a výšku ekonomicky oprávnených nákladov, b) výpočet čistých nákladov povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme pre regulovaný subjekt, c) uplatňovanie tarify za prevádzkovanie systému vrátane individuálnej sadzby tarify za prevádzkovanie systému, d) výpočet prekročenia rezervovanej kapacity a maximálnej rezervovanej kapacity, e) úprava cenovej regulácie dodávky jalovej elektriny a dodávky elektriny pre ostrovné zariadenia, f) úprava technickej dobe životnosti majetku z dôvodu zosúladenia vykazovania odpisov majetku v rámci ostatných sieťových odvetví.

Návrh vyhlášky má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2025.

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom návrhu vyhlášky je upraviť a upresniť niektoré súčasné ustanovenia vyhlášky RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k materiálu ako celku

Žiadame doplniť spôsob úpravy cenovej regulácie nefrekvenčných podporných služieb, ktorý bol avizovaný v bode 2. písm. b) predbežnej informácie PI/2024/183

Odôvodnenie:

Nefrekvenčné podporné služby budú zohrávať veľmi dôležitú úlohu pri plnení cieľov energetickej politiky ako aj pri samotnom rozvoji trhu s elektrinou. Rozvoj obnoviteľných zdrojov, elektrifikácia priemyslu a domácností budú mať za následok výrazné zmeny zaťaženia v priebehu dňa (zmena zaťaženia prvkov v sústave), čo okrem iného bude klásť zvýšené nároky na prevádzkovateľov sústav na udržiavanie požadovaného napätia v sústave. Na tieto účely môžu využiť poskytovateľov nefrekvenčných podporných služieb, avšak pri chýbajúcom regulačnom rámci v tejto oblasti to nie je realizovateľné, pretože prevádzkovatelia sústav nemajú istotu zahrnutia nákladov do regulácie a takisto neexistuje spôsob výpočtu ceny za ktorú by poskytovateľ nefrekvenčných PpS službu poskytoval a akú by prevádzkovateľ sústavy poskytovateľovi nefrekvenčnej PpS uhradil.

2. Zásadná pripomienka k materiálu ako celku

Žiadame doplniť regulačný rámec poskytovania flexibility v distribučných sústavách.

Odôvodnenie:

Flexibilita sústavy bude zohrávať veľmi dôležitú úlohu pri plnení cieľov energetickej politiky ako aj pri samotnom rozvoji trhu s elektrinou. Rozvoj obnoviteľných zdrojov, elektrifikácia priemyslu a domácností budú mať za následok výrazné zmeny zaťaženia v priebehu dňa (zmena zaťaženia prvkov v sústave), čo bude klásť zvýšené nároky na prevádzkovateľov DS na udržiavanie požadovaného napätia v DS ako aj na včasné posilnenie DS. Posilnenie DS

znamená výstavbu transformátorov, resp. vedení, čo môže trvať niekoľko rokov, avšak pri využití užívateľa sústavy prevádzkujúceho flexibilné elektroenergetické zariadenie alebo odberné elektrické zariadenie, je možné oveľa skôr, dočasne alebo trvale odstrániť potrebu posilnenia DS. Pri regulácii napätia alebo pri riadení zaťaženia v DS môže prevádzkovateľ DS využiť poskytovateľov nefrekvenčných podporných služieb a flexibility, avšak pri chýbajúcom regulačnom rámci v tejto oblasti to nie je realizovateľné, pretože prevádzkovatelia DS nemajú istotu zahrnutia nákladov do regulácie a takisto neexistuje spôsob výpočtu ceny za ktorú by poskytovateľ nefrekvenčných PpS a flexibility službu poskytoval a akú by prevádzkovateľ sústavy poskytovateľovi nefrekvenčnej PpS a flexibility uhradil.

3. Zásadná pripomienka k čl. I bod 1

Navrhujeme doplniť navrhované ustanovenie § 4 ods. 2 písm. am) aj o prevádzkovateľov miestnej distribučnej sústavy a teda ustanovenie § 4 ods. 2 písm. am) by znelo:

„am) platba za prekročenie hraničnej hodnoty tokov dodávky jalovej kapacitnej elektriny z regionálnej distribučnej sústavy a z miestnej distribučnej sústavy do prenosovej sústavy“

Odôvodnenie:

Nevidíme dôvod, prečo by platba za prekročenie hraničnej hodnoty tokov dodávky jalovej kapacitnej elektriny mala byť oprávneným ekonomickým nákladom prevádzkovateľov miestnych distribučných sústav.

4. Zásadná pripomienka k čl. I bod 2, v časti §4a odsek 3

Navrhujeme doplniť do definície čistých nákladov povinností uložených vo všeobecnom hospodárskom záujme CNP v § 4a ods. 3, alebo do definícií CNBVHZ § 4a ods. 3 písm. a) a CNVHZ § 4a ods. 3 písm. b), že sú vrátane primeraného zisku.

Odôvodnenie:

V úvodnej vete v § 4a ods. 3 je uvedené, že úrad prihliada aj na primeraný zisk vo výške podľa tejto vyhlášky v závislosti od vykonávanej regulovanej činnosti, avšak v nasledujúcej vete, definujúcej čisté náklady povinností uložených vo všeobecnom hospodárskom záujme CNP v § 4a ods. 3, resp. v definíciách jednotlivých častí vzorca výpočtu CNP § 4a ods. 3 písm. a) a § 4a ods. 3 písm. b) chýba informácia o tom, kde a akým spôsobom je zahrnutý primeraný zisk.

5. Zásadná pripomienka k čl. I bod 2, v časti §4a odsek 3

Vzorec pr výpočet CNP navrhujeme nahradiť týmto vzorcom:

$CNP = CNBVHZ - CNVHZ + VVHZ - VBVHZ$ kde

CNBVHZ sú čisté náklady poskytovateľa povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme, ak by povinnosť uloženú vo všeobecnom hospodárskom záujme neposkytoval,

CNVHZ sú čisté náklady poskytovateľa povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme pri plnení povinnosti uloženej vo všeobecnom hospodárskom záujme.

VVHZ sú výnosy poskytovateľa povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme pri plnení povinnosti uloženej vo všeobecnom hospodárskom záujme,

VBVHZ sú výnosy poskytovateľa povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme, ak by povinnosť uloženú vo všeobecnom hospodárskom záujme neposkytoval,

Odôvodnenie:

Čisté náklady poskytovateľa z titulu plnenia povinnosti vo VHZ vznikajú nielen ako dodatočné náklady, ale aj ako ušlé výnosy, ktoré predstavujú rozdiel medzi dosiahnutými výnosmi pri plnení povinnosti vo VHZ a výnosmi, ktoré by poskytovateľ bol dosiahol, ak by mu nebola uložená povinnosť vo VHZ.

6. Zásadná pripomienka k čl. I bod 3

Navrhujeme vypustiť v navrhovanom ustanovení § 7 ods. 10 písm. l) text „bez využitia distribučnej sústavy“ a teda ustanovenie § 7 ods. 10 písm. l) by znelo:

„l) elektrinu vyrobenú a spotrebovanú spoločnosťou vlastníkov a nájomcov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome“

Odôvodnenie:

Ak je zariadenie na výrobu elektriny pripojené do distribučnej sústavy, tak výroba elektriny z tohto zariadenia na výrobu elektriny vstúpi do distribučnej sústavy a teda dochádza k využívaniu distribučnej sústavy.

7. Zásadná pripomienka k čl. I bod 3

Navrhujeme na konci navrhovaného nového písm. l) nahradenie bodky bodkočiarkou a za bodkočiarkou doplnenie slovného spojenia: „za využitie distribučnej sústavy podľa prvej časti vety sa považuje využitie viac ako jedného uzla distribučnej sústavy.“

Odôvodnenie:

Bez upresnenia je novo navrhované ustanovenie obsolentné, nakoľko všetko, čo zaznamená určené meradlo prevádzkovateľa distribučnej sústavy, sa považuje za využitie distribučnej sústavy. Ak je cieľom predkladateľa podporiť samovýrobu a vlastnú spotrebu energetických spoločností, de facto podporiť zdieľanie elektriny medzi členmi spoločností, ktorí sú pripojení a medzi sebou vzájomne prepojení práve prostredníctvom distribučnej sústavy, je potrebné upresnenie, čo sa považuje za nevyužitie distribučnej sústavy.

Nad rámec uvedeného, podporujeme vôľu predkladateľa upraviť špecifiká zdieľania elektriny v rámci spoločností s cieľom podporovať samovýrobu a vlastnú spotrebu v rámci spoločností.

8. Zásadná pripomienka k čl. I bod 4

Navrhujeme tento novelizačný bod vypustiť, resp. ponechať koeficient Kistps na hodnote 0,9.

Odôvodnenie:

Zníženie koeficientu Kistps spôsobí ďalšie zníženie individuálnej sadzby tarify TPS a naopak spôsobí navýšenie sadzieb taríf TPS v zostávajúcich pásmach.

Táto zmena má vplyv na energetické a priemyselné podnikateľské subjekty, zvýši im náklady a zníži tak konkurencieschopnosť.

Táto zmena preto má vplyv na podnikateľské prostredie, ktoré v sprievodnej dokumentácii tohto legislatívneho procesu chýba, a preto ju požadujeme doplniť.

9. Zásadná pripomienka k čl. I bod 9

Navrhujeme tento novelizačný bod vypustiť, resp. ponechať definície v § 16 ods. 1 písm. b) treťom bode podbodoch 3a. až 3c v súčasnom znení.

Odôvodnenie:

Na časti majetku, ktoré sú financované z Európskej únie, alebo iných grantov a štátnych podpôr sa nevzťahuje WACC, čo je správne. Avšak do regulačnej báze aktív prevádzkovateľa PS je časť majetku financovaná z Európskej únie, alebo iných grantov a štátnych podpôr zahrnutá, aby bola pravidelne odpisovaná a tým aj obnovovaná a rekonštruovaná, pretože na tieto účely už financovanie z cudzích zdrojov prevádzkovateľ PS mať nebude.

Táto zmena môže spôsobiť fakt, že prevádzkovateľ PS nebude mať k dispozícii dostatočné množstvo prostriedkov na pravidelnú rekonštrukciu a obnovu sústavy za účelom zaistenia bezpečnosti prevádzky PS (povinnosť prevádzkovateľa PS zakotvená v zákone č. 251/2012 Z. z.) čo môže pre užívateľov PS znamenať nižšiu úroveň bezpečnosti prevádzky PS.

10. Zásadná pripomienka k čl. I bod 10,

Navrhujeme doplniť v navrhovanom ustanovení § 16 ods. 1 písm. s) aj o zahrnutie výnosov od prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav a teda ustanovenie § 16 ods. 1 písm. s) by znelo:

„s) V sú výnosy z platieb za rezervovanú kapacitu a prenos elektriny za dodávku jalovej elektriny do prenosovej sústavy v roku t-2 podľa § 17a ods. 1 písm. a) a b) a § 17b ods. 2 písm. a) a b)“

Odôvodnenie:

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy dostane platby za dodávku jalovej elektriny nielen od miestnych distribučných sústav a koncových odberateľov pripojených do prenosovej sústavy, ale aj od prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav.

11. Zásadná pripomienka k čl. I bod 12

Navrhujeme doplniť v navrhovanom ustanovení § 17 ods. 1 písm. g) aj o zahrnutie výnosov od prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav a teda ustanovenie § 17 ods. 1 písm. g) by znelo:

„g) V sú platby za straty za dodávku jalovej elektriny do prenosovej sústavy v roku t-2 podľa § 17a ods. 1 písm. c) a § 17b ods. 2 písm. c)“

Odôvodnenie:

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy dostane platby za dodávku jalovej elektriny nielen od miestnych distribučných sústav a koncových odberateľov pripojených do prenosovej sústavy, ale aj od prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav.

12. Zásadná pripomienka k čl. I bod 14, v časti §17b odsek 1

Navrhujeme doplniť v navrhovanom ustanovení § 17b ods. 1 na konci odseku text „na obdobie po 1. januári 2027“.

Odôvodnenie:

Uvedený návrh platieb za prekročenie hraničnej hodnoty tokov z RDS do PS zavádza pokutovanie RDS za nedodržanie technických hodnôt sústavy, ktoré nie je spôsobené priamo výlučne prevádzkovateľmi RDS, ale vo významnej miere samotnými užívateľmi pripojenými do distribučnej sústavy. Viac ako 90% odberateľov RDS tvoria domácnosti, ktoré nie sú postihované za negatívny vplyv spôsobený tokmi jalovej energie v sústave. Z tohto dôvodu považujeme za nesystémové postihovať PRDS za správanie sa užívateľov, ktoré samotní PRDS nemôžu ovplyvniť (chýba motivácia odberateľov) a zároveň v súčasnosti títo odberatelia v čoraz väčšej miere využívajú technológie zapríčínujúce tieto toky (pulzné zdroje, led technológie a pod.) po prípade požadujú zmenu v sústave (kabelizácia v obývaných oblastiach), ktoré tvorbu týchto tokov priamo podporujú. V prípade ustanovenia sankčného mechanizmu pre PRDS (smerom na SEPS) je nevyhnutné ustanoviť zo strany ÚRSO hodnoty hraničného toku jalového výkonu z príslušnej RDS do PS v zmysle Štúdie jalového výkonu ku koncu roka 2026 a teda následne aj penalizácie ustanoviť od 1.1.2027. V prípade skoršej aplikácie sankčného mechanizmu budú určené hodnoty hraničného toku jalového výkonu (zo Štúdie jalového výkonu) v rozpore so záväzkami PRDS a PPS investovať do predmetných zariadení. Príkladáme ustanovenie zo štúdie, z ktorého je jasné, že hodnoty hraničných tokov Q z oblastí RDS sú ustanovené k roku 2027 a na ich dosiahnutie je potrebné realizovať viaceré investície do roku 2027, t.z. do konca roka 2026.

13. Zásadná pripomienka k čl. I bod 14, v časti §17b

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

„§ 17b

Platby za prekročenie hraničnej hodnoty tokov dodávky jalovej zložky elektriny z regionálnej distribučnej sústavy do prenosovej sústavy

Platby za prekročenie hraničnej hodnoty tokov dodávky jalovej zložky elektriny z regionálnej distribučnej sústavy do prenosovej sústavy sa uplatnia za prekročenie priemernej hodinovej hraničnej hodnoty (ktorý sa určí ako priemer po sebe nasledujúcich 15 minútových hodnôt) tokov dodávky jalovej zložky elektriny a sú určené pre časť vymedzeného územia príslušného prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy

- a) Západoslovenská distribučná, a.s. v hodnote 329 MVAR,
- b) Stredoslovenská distribučná, a.s. v hodnote 179 MVAR,
- c) Východoslovenská distribučná, a.s. v hodnote 103 MVAR.

Za prekročenie tokov dodávky jalovej zložky elektriny z regionálnej distribučnej sústavy do prenosovej sústavy podľa odseku 1 fakturuje prevádzkovateľ prenosovej sústavy mesačne prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy platby, ktoré sa vypočítajú takto:

mesačná platba za rezervovanú kapacitu v eurách PRK, ktorú prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy uhradí prevádzkovateľovi prenosovej sústavy za prekročenie hraničnej hodnoty tokov jalovej zložky elektriny z regionálnej distribučnej sústavy do prenosovej sústavy sa vypočíta podľa vzorca

$$PRK = TRK / 12 \times PV \times (1 / [\cos\varphi]_{-i} - 1 / 0,95)$$

kde

1. TRK je tarifa za rezervovanú kapacitu podľa § 16,
2. PV je priemerný činný výkon v MW odobratý prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy z prenosovej sústavy v príslušnom mesiaci, ktorý sa vypočíta ako podiel fakturovaného množstva odobratej činnnej elektriny z prenosovej sústavy v príslušnom mesiaci a počtu hodín v príslušnom mesiaci,
3. $\cos\varphi_i$ je výpočtom určený účinník prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy; ak $\cos\varphi_i - 0,95 > 0$, tak $\cos\varphi_i = 0,95$, pričom $\cos\varphi_i$ sa vypočíta podľa vzorca

$$[\cos\varphi]_{-i} = (IPM) / \sqrt{([PM]^2 + ((|QM| - QT) \times (1 \text{ MW})) / (1 \text{ MVar}))^2}$$

ak je $QM - QT < 0$, tak $QM = QT$,

kde

3a. PM je priemerná hodnota činného výkonu v MW z piatich maximálnych hodnôt priemerných hodinových bilancií tokov činného výkonu (ktorý sa určí ako priemer po sebe nasledujúcich 15 minútových hodnôt) medzi regionálnou distribučnou sústavou a prenosovou sústavou v príslušnom mesiaci,

3b. QM je priemerná hodnota dodaného jalového výkonu v MVar z piatich maximálnych hodnôt priemerných hodinových bilancií (ktorý sa určí ako priemer po sebe nasledujúcich 15 minútových hodnôt) tokov jalového výkonu medzi regionálnou distribučnou sústavou a prenosovou sústavou v príslušnom mesiaci,

3c. QT je hraničný tok dodaného jalového výkonu v MVar z regionálnej distribučnej sústavy do prenosovej sústavy určený pre príslušnú regionálnu distribučnú sústavu,

mesačná platba za prenesenú elektrinu v eurách PPE, ktorú prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy uhradza prevádzkovateľovi prenosovej sústavy za prekročenie hraničnej hodnoty tokov jalovej kapacitnej elektriny z regionálnej distribučnej sústavy do prenosovej sústavy, sa vypočíta podľa vzorca

$$PPE = TPE \times PE \times (1 / [\cos\varphi]_{-i} - 1 / 0,95)$$

kde

1. TPE je tarifa za prenos elektriny podľa § 16,
2. PE je množstvo prenesenej činnnej elektriny v MWh z prenosovej sústavy do regionálnej distribučnej sústavy v príslušnom mesiaci;
3. $\cos\varphi_i$ je nameraný účinník prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy; ak $\cos\varphi_i - 0,95 > 0$, tak $\cos\varphi_i = 0,95$, pričom $\cos\varphi_i$ sa vypočíta podľa vzorca

$$[\cos\varphi]_{-i} = PE / \sqrt{([PE]^2 + ((PJ - QT \times H) \times (1 \text{ MW})) / (1 \text{ MVar}))^2}$$

ak je $(PJ - QT \times H) < 0$, tak $PJ = QT \times H$,

kde

3a. PE je množstvo prenesenej činnnej elektriny v MWh z prenosovej sústavy do regionálnej distribučnej sústavy v príslušnom mesiaci,

3b. PJ je skutočná dodávka jalovej kapacitnej elektriny v MVarh z regionálnej distribučnej sústavy do prenosovej sústavy v príslušnom mesiaci,

3c. QT je hraničný tok jalového výkonu v MVar z regionálnej distribučnej sústavy do prenosovej sústavy určený pre príslušnú regionálnu distribučnú sústavu,

3d. H je počet hodín v príslušnom mesiaci;

mesačná platba za straty v eurách PSTR, ktorú prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy uhradza prevádzkovateľovi prenosovej sústavy za prekročenie hraničnej hodnoty tokov jalovej kapacitnej elektriny z regionálnej distribučnej sústavy do prenosovej sústavy, a ktorá sa vypočíta podľa vzorca

$$PSTR = \left[\frac{PS}{\cos\varphi} \right]_{straty} \times PE \times \left(\frac{1}{\left[\cos\varphi \right]_{i-1/0,95}} \right)$$

kde

1. PS_{straty} je tarifa za straty pri prenose elektriny podľa § 17,
2. PE je množstvo prenesenej činnnej elektriny v MWh z prenosovej sústavy do regionálnej distribučnej sústavy v príslušnom mesiaci;
3. $\cos\varphi_i$ je nameraný účinník prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy; ak $\cos\varphi_i - 0,95 > 0$, tak $\cos\varphi_i = 0,95$, pričom $\cos\varphi_i$ sa vypočíta podľa vzorca

$$\left[\cos\varphi \right]_{i-1} = \frac{PE}{\sqrt{\left(\left[PE \right]^2 + \left((PJ - QT \times H) \times (1 \text{ MW}) / (1 \text{ MVar}) \right)^2 \right)}}$$

ak je $(PJ - QT \times H) < 0$, tak $PJ = QT \times H$,

kde

- 3a. PE je množstvo prenesenej činnnej elektriny v MWh z prenosovej sústavy do regionálnej distribučnej sústavy v príslušnom mesiaci,
- 3b. PJ je skutočná dodávka jalovej kapacitnej elektriny v MVarh z regionálnej distribučnej sústavy do prenosovej sústavy v príslušnom mesiaci,
- 3c. QT je hraničný tok jalového výkonu v MVar z regionálnej distribučnej sústavy do prenosovej sústavy stanovený pre príslušnú regionálnu distribučnú sústavu,
- 3d. H je počet hodín v príslušnom mesiaci."

Odôvodnenie:

Upresnenie znenia paragrafu. Pre jednoznačnosť uvádzame iba „dodávka jalovej zložky“, keďže pojem „kapacitný“ referuje spravidla k „opačnému charakteru“ ako tok činného výkonu. Všetky hodinové hodnoty sa určia ako priemer zo 4 po sebe nasledujúcich 15 minútoviek.

V prvej verzii vyhlášky navrhujeme definovať hraničné hodnoty referujúce k stavu v štúdiu označeného ako „N“ (s činnosťou od 01.01.2027):

ZSD: 329

SSD: 179

VSD: 103

Následne s účinnosťou od 01.01.2030 referovať k stavom „N-1“ podľa štúdie:

ZSD: 329 MVar

SSD: 105 MVar

VSD: 36 MVar

Stavy N-1-1 (N-2) považujeme za neodôvodnené z hľadiska návrhu vyhlášky. Stav (N-2) totiž referuje k súčasnej poruche a údržbe dvoch nezávislých zariadení v sústave, čo z hľadiska nákladov následných protipatrení nezodpovedá požiadavke zabezpečiť účinné prevádzkovanie sústavy za hospodárnych podmienok a energetickej efektívnosti (§31, ods. 2 zákona č. 251/2012).

$\cos(\varphi_i)$ by mal byť vypočítaný, nie nameraný - vyhláška neurčuje spôsob merania účinníka. Účinník v rozhraní PPS/PRDS určujú v prevažnej miere užívatelia sústavy - PRDS má prakticky nulové možnosti hodnotu svojvoľne ovplyvniť. Preto požadujeme vziať tarifu len na rozdiel „QM-QT“. PV v čitateli a QM v menovateli - musia byť vyjadrené ako absolútne číslo, aj pre prípadné budúce stavy dodávky P z PRDS do PPS.

14. Zásadná pripomienka k čl. I bod 18

Navrhujeme uvedený bod vypustiť.

Odôvodnenie:

Podľa príslušného novelizačného bodu by sa tarifa TSS mala uhrádzať aj za elektrinu „elektrinu uskladnenú v zariadení na uskladňovanie elektriny, odobratú zo sústavy, ku ktorej je zariadenie na uskladňovanie elektriny pripojené, alebo odobratú od výrobcu elektriny bez použitia sústavy, ktorá je následne po uskladnení dodaná do sústavy“ a „vlastnú spotrebu elektriny výrobcu elektriny v zariadení na výrobu elektriny alebo prevádzkovateľa zariadenia na uskladňovanie elektriny v zariadení na uskladňovanie elektriny, ktorí nepodnikajú v energetike“. Pri aplikovaní TSS aj na elektrinu uskladnenú v zariadení na uskladňovanie elektriny dôjde k uplatneniu TSS dvakrát na ten istý objem elektriny, prvýkrát keď sa elektrina odoberie zo sústavy a uskladní sa a druhýkrát, keď sa tá istá elektrina odoberie zo sústavy koncovým odberateľom.

Uvedené je v priamom rozpore s:

- § 3 ods. 1 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach: „Účelom regulácie podľa tohto zákona je transparentným a nediskriminačným spôsobom zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny a v určenej kvalite.“
- § 19 ods. 1 vyhlášky úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 154/2024 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike: „Tarifa za systémové služby na rok t v eurách na jednotku množstva elektriny sa uplatňuje na koncovú spotrebu elektriny odobratú zo sústavy koncovými odberateľmi elektriny.“
- Čl. 18 bod 1. tretej vety nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou: „Sieťové poplatky nesmú ani pozitívne ani negatívne diskriminovať uskladňovanie energie alebo agregáciu a nesmú vytvárať negatívne stimuly pre vlastnú výrobu, vlastnú spotrebu alebo účasť na riadení odberu.“,
- Ods. 26 a 39 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou: „Predpokladom efektívnej hospodárskej súťaže na vnútornom trhu s elektrinou sú nediskriminačné, transparentné a primerané poplatky za používanie sústavy vrátane spojovacích vedení v prenosovej sústave.“ a „Aby sa pre všetkých účastníkov trhu vytvorili rovnaké podmienky, mali by sa sieťové tarify uplatňovať spôsobom, ktorý ani pozitívne ani negatívne nediskriminuje výrobu pripojenú na úrovni distribúcie a výrobu pripojenú na úrovni prenosu. Sieťové tarify by nemali diskriminovať uskladňovanie energie ani vytvárať prvky odrádzajúce od účasti na riadení odberu, ani by nemali byť prekážkou zvyšovania energetickej efektívnosti“.

Navrhujeme ponechať výnimku z platby tarify za systémové služby (TSS) pre výrobcov v zariadeniach na výrobu elektriny a prevádzkovateľov zariadení na uskladňovanie elektriny, ktorí nepodnikajú v energetike. V prevažnej miere sa jedná o výrobcov elektriny z malých zdrojov – aktívnych odberateľov v počte desiatok tisíc s priemernou ročnou platbou cca 10 – 20 eur za TSS. Úspešnosť inkasácie platby TSS závisí od disciplíny aktívnych odberateľov pri evidencii vlastnej spotreby. Je vysoko pravdepodobné, že väčšina dotknutých aktívnych odberateľov tieto údaje nahlasovať nebude. Navyše implementácia fakturácie TSS pre dotknutých aktívnych odberateľov zo strany dodávateľov bude vyžadovať dodatočné náklady na úpravu fakturačných systémov. Alternatívne navrhujeme zjednodušiť mechanizmus fakturácie platby TSS takým spôsobom, aby nebolo potrebné nahlasovať objem vlastnej spotreby, napr. zvýšením TSS pre aktívnych odberateľov – výrobcov z malých zdrojov. Ako ďalšiu alternatívu navrhujeme stanoviť fixnú platbu TSS v závislosti od inštalovaného výkonu a typu malého zdroja.

15. Zásadná pripomienka k čl. I bod 19

Navrhujeme tento novelizačný bod vypustiť, resp. ponechať koeficient Kistss na hodnote 0,9.

Odôvodnenie:

Zníženie koeficientu Kistss spôsobí ďalšie zníženie individuálnej sadzby tarify TSS a naopak spôsobí navýšenie sadzieb taríf TPS v zostávajúcich pásmach.

Táto zmena má vplyv na energetické a priemyselné podnikateľské subjekty, zvýši im náklady a zníži tak konkurencieschopnosť.

Táto zmena preto má vplyv na podnikateľské prostredie, ktoré v sprievodnej dokumentácii tohto legislatívneho procesu chýba, a preto ju požadujeme doplniť.

16. Zásadná pripomienka k čl. I bod 23

§ 24 ods. 11 znie:

„Ak je v odbernom mieste na napäťovej úrovni nízkeho napätia rezervovaná kapacita rovnaká ako maximálna rezervovaná kapacita, v prípade ich prekročenia sa uplatní len tarifa za prekročenie maximálnej rezervovanej kapacity. Ak je v odbernom mieste na napäťovej úrovni nízkeho napätia odberateľa elektriny mimo domácnosti rezervovaná kapacita nižšia ako maximálna rezervovaná kapacita, v prípade prekročenia rezervovanej kapacity sa uplatní tarifa za prekročenie rezervovanej kapacity. Ak je v odbernom mieste na napäťovej úrovni nízkeho napätia odberateľa elektriny mimo domácnosti rezervovaná kapacita nižšia ako maximálna rezervovaná kapacita, v prípade prekročenia rezervovanej kapacity a aj maximálnej rezervovanej kapacity sa uplatní tarifa za prekročenie rezervovanej kapacity a tarifa za prekročenie maximálnej rezervovanej kapacity. V prípade prekročenia maximálnej rezervovanej kapacity v odovzdávacom mieste na napäťovej úrovni nízkeho napätia sa uplatní tarifa za prekročenie maximálnej rezervovanej kapacity.“

Odôvodnenie:

Upresnenie navrhovaného znenia. Zároveň pokrýva aj prípady, kedy môže prísť k prekročeniu MRK v odovzdávacom mieste prevádzkovateľom zariadenia na uskladnenie elektriny.

17. Zásadná pripomienka k čl. I bod 25

Navrhujeme vypustiť tento bod [úpravu § 25 ods. 3 písm. b) bod 3 podbody 3a. až 3c.] a ponechať súčasné znenie v platnej vyhláške.

Odôvodnenie:

Zásadne nesúhlasíme s navrhovanou úpravou ustanovenia a navrhujeme ponechať súčasné platné znenie z nasledovných dôvodov:

Navrhované znenie spôsobí, že regulovaný subjekt bude vytvárať stratu, ak bude žiadať o dotácie z EÚ (resp. o iné granty a štátne podpory) v porovnaní so situáciou, ak by regulovaný subjekt nežiadal o dotácie z EÚ (resp. o iné granty a štátne podpory). Ak regulované ceny (reflektované vo výnosoch regulovaného subjektu) nebudú obsahovať odpis energetických zariadení (reflektovaný v nákladoch regulovaného subjektu), tak sa jednoducho zníži prevádzkový hospodársky výsledok oproti situácii, kedy by regulovaný subjekt nežiadal o dotácie z EÚ.

Na časti majetku, ktoré sú financované z Európskej únie, alebo iných grantov a štátnych podpôr sa nevzťahuje WACC, čo je správne. Avšak do regulačnej báze aktív prevádzkovateľa DS je časť majetku financovaná z Európskej únie, alebo iných grantov a štátnych podpôr zahrnutá, aby bola pravidelne odpisovaná a tým aj obnovovaná a rekonštruovaná, pretože na tieto účely už financovanie z cudzích zdrojov prevádzkovateľ DS mať nebude.

Táto zmena môže spôsobiť fakt, že prevádzkovateľ DS nebude mať k dispozícii dostatočné množstvo prostriedkov na pravidelnú rekonštrukciu a obnovu sústavy za účelom zaistenia bezpečnosti prevádzky DS (povinnosť prevádzkovateľa DS zakotvená v zákone č. 251/2012 Z. z.) čo môže pre užívateľov PS znamenať nižšiu úroveň bezpečnosti prevádzky DS.

Investície na posilnenie distribučných sústav nielen z dôvodu budúcich, ale už súčasných potrieb na pripájanie zariadení na odber (najmä, ale nielen za účelom výroby batérií), zariadení na výrobu elektriny, nabíjaciu infraštruktúru a pod sú nevyhnutné. Členské krajiny EÚ motivujú prevádzkovateľov infraštruktúry do týchto investícií. Predmetný návrh Úradu pre reguláciu nielenže nepodporuje tieto investície (napr. vyšším WACC-om a/alebo zrýchleným odpisovaním), ale naopak, tieto investície spolufinancované z EÚ (resp. iné granty a štátne podpory) znížia zisk a následné dividendy pre akcionárov regulovaných subjektov.

Odpisy majetku slúžia na vytváranie zdrojov na obnovu už používaného (odpisovaného) majetku bez ohľadu na to z akých zdrojov bolo financované ich pôvodné obstaranie (z vlastných zdrojov, z úverov, z finančných zdrojov EÚ a pod.). Vyradením odpisov z majetku financovaného úplne alebo čiastočne zo zdrojov Európskej únie, alebo iných grantov a štátnych podpôr z výpočtu povolených výnosov za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny („de facto“ zaradenie odpisov do neoprávnených nákladov), neumožní prevádzkovateľom regionálnych distribučných spoločností uplatniť si skutočné náklady pri výpočte povolených výnosov. Takáto úprava v cenovej vyhláške spôsobí, že obnova takéhoto typu majetku v budúcnosti bude musieť byť financovaná opätovne z iných zdrojov (vlastné alebo úverové zdroje). Týmto spôsobom príde k znižovaniu zdrojov na rozvoj a modernizáciu distribučných sústav do budúcnosti.

V zmysle vyššie uvedených skutočností budú spoločnosti nútené prehodnotiť svoju účasť v projektoch spolufinancovaných z EÚ, resp. z iných grantov a zo štátnej podpory, ak nedôjde o odstránenie navrhovaného ustanovenia.

18. Zásadná pripomienka k čl. I bod 26

Navrhujeme vypustiť z ustanovenia § 25 ods. 3 písm. h) bod 1 text za bodčiarokou, t.z. „ak žiadateľ odstúpi od zmluvy o pripojení a prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy nevynaloží na rozvoj distribučnej sústavy žiadne náklady, cena za pripojenie do sústavy sa vráti žiadateľovi v celej výške“ a vypustené ustanovenie navrhujeme doplniť v upravenej verzii do nových odsekov pre pripojenie do napätových úrovní veľmi vysokého napätia a vysokého napätia v § 33 ods. 10 a v § 34 ods. 7.

Navrhované ustanovenie § 33 ods. 10: „Cena za pripojenie sa, v prípade zrušenia žiadosti o pripojenie zo strany žiadateľa o pripojenie, vracia vo výške 90% z ceny za pripojenie uhradenej žiadateľom o pripojenie prevádzkovateľovi distribučnej sústavy na základe žiadosti žiadateľa, pričom maximálna výška časti ceny za pripojenie, ktorá sa nevráti žiadateľovi o pripojenie, je 30 000 eur okrem prípadu ak nemá žiadateľ o pripojenie v čase úhrady ceny za pripojenie možnosť pripojiť sa do distribučnej sústavy a zároveň prevádzkovateľ distribučnej sústavy v čase zrušenia žiadosti o pripojenie už začal s prácami, ktoré sú potrebné pre zabezpečenie možnosti pripojenia žiadateľa o pripojenie do distribučnej sústavy, kedy sa cena za pripojenie nevracia.“ a v § 34 ods. 7: „Cena za pripojenie sa, v prípade zrušenia žiadosti o pripojenie zo strany žiadateľa o pripojenie, vracia vo výške 90% z ceny za pripojenie uhradenej žiadateľom o pripojenie prevádzkovateľovi distribučnej sústavy na základe žiadosti žiadateľa, pričom maximálna výška časti ceny za pripojenie, ktorá sa nevráti žiadateľovi o pripojenie, je 30 000 eur okrem prípadu ak nemá žiadateľ o pripojenie v čase úhrady ceny za pripojenie možnosť pripojiť sa do distribučnej sústavy a zároveň prevádzkovateľ distribučnej sústavy v čase zrušenia žiadosti o pripojenie už začal s prácami, ktoré sú potrebné pre zabezpečenie možnosti pripojenia žiadateľa o pripojenie do distribučnej sústavy, kedy sa cena za pripojenie nevracia.“

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie je zmätočne zaradené do časti sekundárnej legislatívy upravujúcej dodatočné výnosy, ktoré sa odpočítavajú od povolených výnosov prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy. Navyše takto navrhnuté vracanie pripojovacích poplatkov nepôsobí motivačne voči žiadateľom o pripojenie, aby si žiadali o veľkosť kapacity, ktorú skutočne potrebujú a zároveň zbytočne neblokujú kapacitu v distribučnej sústave pre iných žiadateľov o pripojenie. Nami navrhnutý systém je motivačný a zároveň neobohacuje neoprávnené prevádzkovateľov distribučných sústav o pripojovacie poplatky zo žiadostí, ktoré boli nakoniec vzaté späť.

19. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V §28 odsek 1, písmeno g) navrhujeme upraviť ohraničenie plánovaného maximálneho primeraného zisku PZt z aktuálnej výšky 3 eura na výšku 4,5 eura na jednotku množstva distribuovanej elektriny

Odôvodnenie:

Novelizáciou vyhlášky 246/2023 sa plánovaný maximálny primeraný zisk PZt znížil z pôvodných 6,32 eura na súčasných 3 eura.

Týmto znížením maximálneho primeraného zisku sa prevádzkovateľom miestnej distribučnej sústavy značne obmedzujú možnosti na vytvorenie dostatočných zdrojov na zabezpečenie bezpečnej, spoľahlivej a stabilnej prevádzky distribučnej sústavy a ohrozujú plánované investície a rozvoj distribučnej sústavy.

Toto tvrdenie vyplýva zo skutočných reálnych údajov MDS so zahrnutím všetkých potrebných ekonomických a technických parametrov.

Nakoľko zníženie maximálneho primeraného zisku sa dotýka len miestnych distribučných sústav a nie regionálnych distribučných sústav, vnímame to ako diskriminačné.

Navyše miestne distribučné sústavy v porovnaní s regionálnymi distribučnými sústavami sú senzitívnejšie na výkyvy v odbere elektrickej energie u svojich odberateľoch a s tým spojeným výpadkom v príjmoch MDS.

Z týchto dôvodov navrhujeme upraviť maximálny primeraný zisk na výšku 4,5 €.

20. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V §28 odsek 1, písmeno h) na konci znenia tohto písmena doplniť vetu: „Pri výpočte faktora vyrovnania maximálnej ceny za prístup do miestnej distribučnej sústavy a distribúciu elektriny na rok 2025 použiť schválené veličiny (EONV, EONE, TRD), z ktorých bola vypočítaná schválená cena na rok 2023.“

Odôvodnenie:

Tarifný prístup a distribúciu elektriny v cenovom rozhodnutí na rok 2023 úrad schválil na úrovni roku 2022, pri výpočte ktorých boli použité veličiny plánované na rok 2022.

Z pohľadu spravodlivého prístupu plánované veličiny na rok 2022 majú byť základom pri výpočte faktora vyrovnania maximálnej ceny za prístup do miestnej distribučnej sústavy a distribúciu elektriny v eurách na jednotku množstva elektriny na rok 2025, zohľadňujúci skutočnosť za rok 2023, t.j. schválené alebo určené plánované ekonomicky

oprávnené náklady na distribúciu elektriny z roku 2022 sa porovnajú so skutočnými ekonomicky oprávnenými nákladmi na distribúciu elektriny v roku 2023.

21. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 28 ods. 5 písm. c): navrhujeme úpravu vzorca faktora strát pri distribúcií elektriny vypustením časti vzorca na vyrovnanie k povolenému množstvu strát elektriny pri distribúcií elektriny nasledovne:

FDSHN,t je faktor strát pri distribúcii elektriny na jednotku množstva elektriny na príslušnej napäťovej úrovni na rok t v eurách, ktorý sa prvýkrát uplatní v roku t = 2026 a vypočíta podľa vzorca

$$FDS_{(HN,t)} = CSHD_{(HN,t-2)} \times (VystE_{(HN,t-2)} - VystES_{(HN,t-2)}),$$

kde

CSHD_{HN,t-2} je cena za straty pri distribúcii elektriny v eurách na jednotku množstva elektriny príslušnej napäťovej úrovne v roku t-2,

VystE_{HN,t-2} je celkové plánované množstvo elektriny v jednotkách množstva elektriny vystupujúce z príslušnej napäťovej úrovne v roku t-2,

VystESH_{HN,t-2} je celkové skutočné množstvo elektriny v jednotkách množstva elektriny vystupujúce z príslušnej napäťovej úrovne v roku t-2,

Odôvodnenie:

Aktuálny vzorec pre faktor strát pri distribúcii elektriny na jednotku množstva elektriny na príslušnej napäťovej úrovni na rok t v eurách má tvar:

$$FDS_{(HN,t)} = CSHD_{(HN,t-2)} \times (VystE_{(HN,t-2)} - VystES_{(HN,t-2)}) + PCSESt-2 \times (PMSESH_{(HN,t-2)} - PMSE_{(HN,t-2)})$$

kde

PCSESt-2 je určená cena elektriny na krytie strát elektriny pri distribúcii elektriny v eurách na jednotku množstva elektriny na rok t-2,

PMSESH_{HN,t-2} je povolené množstvo strát elektriny pri distribúcií elektriny v jednotkách množstva elektriny na príslušnej napäťovej úrovni v roku t-2,

PMSESH_{HN,t-2} je skutočné množstvo strát elektriny v jednotkách množstva elektriny na príslušnej napäťovej úrovni v roku t-2,

Druhá časť vzorca, ktorú navrhujeme vypustiť, demotivuje prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy (ďalej len PMDS) znižovať straty pri distribúcií elektriny pod povolené straty.

PMDS vynakladá finančné prostriedky na zabezpečenie bezpečnej a spoľahlivej prevádzky distribučnej sústavy a zároveň sa snaží výmenou zastaralých a neefektívnych častí sústavy zlepšovať kvalitu životného prostredia znižovaním strát pri distribúcií elektriny.

Za túto snahu bude postihovaný cez korekciu na povolené straty, čím sa mu zníži celková tarifa za distribúciu a teda aj zisk, z ktorého by mohol investovať do ďalšieho rozvoja sústavy.

Navyše ten PMDS, ktorý neinvestuje do znižovania strát vlastnej distribučnej sústavy a má vyššie straty ako povolené straty úradom, cez túto korekciu dosiahne vyššiu celkovú tarifu a teda aj vyšší výnos. Tento PMDS nie je vôbec motivovaný k znižovaniu strát svojej distribučnej sústavy.

Z týchto dôvodov navrhujeme upraviť vzorec výpočtu faktora strát pri distribúcií elektriny vypustením druhej časti vzorca podľa vyššie uvedeného návrhu.

22. Zásadná pripomienka k čl. I bod 31

Navrhujeme vypustiť tento bod.

Odôvodnenie:

Ak odberateľ elektriny zníži maximálnu rezervovanú kapacitu najmä, ale nielen, kvôli optimalizácii rezervovanej kapacity, tak opätovné bezodplatné pridelenie maximálnej rezervovanej kapacity do pôvodnej výšky do 12 mesiacov

spôsobí „blokovanú“ kapacitu nielen na 12 mesiacov (od zníženia), ale na dobu neurčitú a nedôjde k uvoľneniu kapacity pre tých odberateľov, ktorí ju reálne potrebujú:

Prevádzkovateľ distribučnej sústavy bude musieť „držať uvoľnenú kapacitu pre odberateľa nielen 12 mesiacov (od zníženia), ale na neobmedzený čas. Už aj v minulosti odberatelia znížili maximálnu rezervovanú kapacitu kvôli minimalizácii platby za rezervovanú kapacitu a keď mala uplynúť lehota na opätovné bezodplatné pridelenie maximálnej rezervovanej kapacity, tak požiadali o jej navýšenie a po uplynutí jedného mesiaca opätovne požiadali o zníženie maximálnej rezervovanej kapacity;

Zároveň uplatnením tohto postupu, (bezodplatné opätovné pridelenie pôvodnej MRK) sa stráca plný význam zvýšenia hranice minimálnej rezervovanej kapacity z 20 na 50% (efektívnejšie využívanie zazmluvnenej MRK), odberatelia elektriny, ktorí majú aktuálne RK medzi 20 a 50% budú účelovo znižovať a potom opätovne navyšovať MRK).

Ani prípadný limit, že takého opätovné bezodplatné pridelenie pôvodnej maximálnej rezervovanej kapacity je možné len raz za x rokov, by nevyriešil „večné“ blokovanú kapacitu. Po uplynutí x rokov by totiž odberateľ mohol opätovne špekulovať so znížením a následným bezodplatným zvýšením maximálnej rezervovanej kapacity;

Navyše, ak sa blíži uplynutie lehoty na bezodplatné pridelenie maximálnej rezervovanej kapacity v kombinácii s prípadným limitom takéhoto pridelenia (raz za x rokov) môže dôjsť k účelovému prepisu odberného miesta na prepojený právny subjekt.

23. Zásadná pripomienka k čl. I bod 31

V úvode vety sa slová „Odberateľ elektriny“ nahrádzajú slovami „Užívateľ sústavy“.

Odôvodnenie:

Zmluvu o pripojení do distribučnej sústavy, ktorá definuje hodnotu maximálnej rezervovanej kapacity majú uzatvorenú aj iní užívatelia sústavy nie len odberateľ, preto z dôvodu nediskriminačného prístupu k jednotlivým účastníkom trhu túto možnosť zmeniť si hodnotu maximálnej rezervovanej kapacity by mali mať všetci užívatelia distribučnej sústavy.

24. Zásadná pripomienka k čl. I bod 32

Navrhujeme ponechanie ustanovenia ods. 3 v znení, ako ho definuje dnes platná a účinná vyhláška.

Odôvodnenie:

Úprava znenia § 35 ods. 3 v navrhovanom znení pravdepodobne zapríčini zvýšenie byrokratického zaťaženia podnikania v energetike; zvýšené administratívne zaťaženie sa môže týkať potreby častejších cenových konaní zo strany prevádzkovateľov MDS.

25. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

§ 24 ods. 14 navrhujeme upraviť v nasledujúcom znení:

„(14) Na napäťovej úrovni vysokého napätia sa cena za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny pre odberateľov elektriny s odberným miestom, na ktorom je pripojená výlučne nabíjacia stanica elektrických vozidiel uplatňuje tarifa za rezervovanú kapacitu a tarifa za distribúciu elektriny podľa cenového rozhodnutia na rok t, určená na základe § 22 ods. 9 písm. c), ak miera využitia rezervovanej kapacity odberného miesta s existujúcou nabíjacou stanicou vypočítaná podľa odseku 15 alebo pri uvedení nabíjacej stanice do prevádzky podľa odseku 16, je vyššia ako 0,3.

Odôvodnenie:

Z dôvodu jednoznačnej aplikácie v nadväznosti na nasledujúce odseky 15 a 16 predmetného ustanovenia § 24 navrhujeme uvedené ustanovenie upraviť v navrhovanom znení.

26. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V textácii ustanovenia § 33 odsek 5 navrhujeme doplniť textáciu, ktorá zaručí, že sa maximálna rezervovaná kapacita novo pripojených zariadení na výrobu elektriny alebo zariadení na uskladňovanie elektriny bude kumulovať s maximálnou rezervovanou kapacitou už pripojených zariadení na výrobu elektriny alebo zariadení na uskladňovanie elektriny.

Odôvodnenie:

Súčasné znenie porovnáva len maximálnu rezervovanú kapacitu pripájaného zariadenia s maximálnou rezervovanou kapacitou už existujúceho odberného miesta. Takéto znenie umožňuje pripojiť vyššiu celkovú kapacitu zariadení na výrobu elektriny alebo zariadení na uskladňovanie elektriny ako je maximálna rezervovaná kapacita už existujúceho odberného miesta pokiaľ je to robené na viac krát.

27. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

§ 33 ods. 11 navrhujeme formulovať nasledovne:

„(11) Ak žiadateľ o pripojenie odberného zariadenia do distribučnej sústavy na napäťovej úrovni od 52 kV vrátane do 110 kV vrátane, ktorého zariadenie na odber elektriny sa pripája do sústavy cez existujúce odovzdávacie miesto, cena za pripojenie tohto zariadenia na odber elektriny sa vypočíta podľa odseku 1 a hodnota maximálnej rezervovanej kapacity žiadateľa o pripojenie PMRK, na ktorú sa uplatňuje maximálna cena za pripojenie sa rovná rozdielu medzi požadovanou maximálnou rezervovanou kapacitou zariadenia na odber elektriny a hodnotou súčasnej maximálnej rezervovanej kapacity existujúceho odovzdávacieho miesta. Ak požadovaná hodnota maximálnej rezervovanej kapacity zariadenia na odber elektriny je menšia alebo rovná hodnote doterajšej maximálnej rezervovanej kapacity existujúceho odovzdávacieho miesta, hodnota maximálnej rezervovanej kapacity PMRK, na ktorú sa uplatňuje cena za pripojenie, je 0.“

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie zabráni dvojitému účtovaniu pripojovacích poplatkov za maximálnu rezervovanú kapacitu pri pripájaní odberných zariadení cez už existujúce odovzdávacie miesto s maximálnou rezervovanou kapacitou. Obdobné ustanovenie platí v odseku 5, kde sa rieši pripájanie výroby do už existujúceho odberného miesta.

28. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

§ 34 ods. 8 navrhujeme formulovať nasledovne:

„(8) Ak žiadateľ o pripojenie odberného zariadenia do distribučnej sústavy na napäťovej úrovni od 1 kV vrátane do 52 kV vrátane, ktorého zariadenie na odber elektriny sa pripája do sústavy cez existujúce odovzdávacie miesto, cena za pripojenie tohto zariadenia na odber elektriny sa vypočíta podľa odseku 1 a hodnota maximálnej rezervovanej kapacity žiadateľa o pripojenie PMRK, na ktorú sa uplatňuje maximálna cena za pripojenie sa rovná rozdielu medzi požadovanou maximálnou rezervovanou kapacitou zariadenia na odber elektriny a hodnotou súčasnej maximálnej rezervovanej kapacity existujúceho odovzdávacieho miesta. Ak požadovaná hodnota maximálnej rezervovanej kapacity zariadenia na odber elektriny je menšia alebo rovná hodnote doterajšej maximálnej rezervovanej kapacity existujúceho odovzdávacieho miesta, hodnota maximálnej rezervovanej kapacity PMRK, na ktorú sa uplatňuje cena za pripojenie, je 0.“

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie zabráni dvojitému účtovaniu pripojovacích poplatkov za maximálnu rezervovanú kapacitu pri pripájaní odberných zariadení cez už existujúce odovzdávacie miesto s maximálnou rezervovanou kapacitou. Obdobné ustanovenie platí v odseku 4, kde sa rieši pripájanie výroby do už existujúceho odberného miesta.

29. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

§ 35 ods. 9 navrhujeme formulovať nasledovne:

„(9) Ak žiadateľ o pripojenie odberného zariadenia do distribučnej sústavy na napäťovej úrovni do 1 kV, ktorého zariadenie na odber elektriny sa pripája do sústavy cez existujúce odovzdávacie miesto, cena za pripojenie tohto zariadenia na odber elektriny sa vypočíta podľa odseku 1 a hodnota maximálnej rezervovanej kapacity žiadateľa o pripojenie PMRK, na ktorú sa uplatňuje maximálna cena za pripojenie sa rovná rozdielu medzi požadovanou maximálnou rezervovanou kapacitou zariadenia na odber elektriny a hodnotou súčasnej maximálnej rezervovanej kapacity existujúceho odovzdávacieho miesta. Ak požadovaná hodnota maximálnej rezervovanej kapacity zariadenia na odber elektriny je menšia alebo rovná hodnote doterajšej maximálnej rezervovanej kapacity existujúceho odovzdávacieho miesta, hodnota maximálnej rezervovanej kapacity PMRK, na ktorú sa uplatňuje cena za pripojenie, je 0.“

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie zabráni dvojitému účtovaniu pripojovacích poplatkov za maximálnu rezervovanú kapacitu pri pripájaní odberných zariadení cez už existujúce odovzdávacie miesto s maximálnou rezervovanou kapacitou. Obdobné ustanovenie platí v odseku 4, kde sa rieši pripájanie výroby do už existujúceho odberného miesta.

30. Zásadná pripomienka k čl. I - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme upraviť definíciu sadzby DD9 v § 37 ods. 4 písm. i) nasledovne:

i) DD9 je viacpásmová sadzba pre odberné miesto s nainštalovaným inteligentným meracím systémom.

Odôvodnenie:

Navrhujeme zosúladiť definíciu viactarifnej sadzby pre OM s IMS pre zraniteľných odberateľov v domácnosti so znením obdobnej sadzby pre zraniteľných odberateľov mimo domácnosti – konkrétne sa jedná o sadzbu DMP12 v návrhu novely vyhlášky. Ako sme už uviedli v našich pripomienkach v rámci tohtoročnej prípravy novej vyhlášky, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike, úprava sadzby DD9 ako dynamickej sadzby nemá oporu v primárnej legislatíve a je v praxi neaplikovateľná. V zmysle Zákona o energetike sa dynamickou cenou elektriny rozumie cena elektriny, ktorej výška odráža zmeny cien na denných a vnútrodných trhoch s elektrinou v časových intervaloch, ktoré zodpovedajú najmenej frekvencii vysporiadania obchodov na týchto trhoch. Z uvedeného vyplýva, že v prípade dynamickej ceny sa jedná o cenu neregulovanú, ktorá odráža trhové (spotové) ceny elektriny. Navyše Zákon o energetike upravuje samostatné podmienky pre odberateľa v domácnosti v súvislosti s ukončením zmluvy o dodávke/združenej dodávke elektriny s dynamickou cenou v §17c (t.j. odlišne od úpravy v § 17b vzťahujúcej sa na zmluvu s regulovanou cenou), čo len potvrdzuje fakt, že pokiaľ odberateľ v domácnosti uzatvorí zmluvu s dynamickou cenou, nemôže ísť o cenu regulovanú. Odberateľovi v domácnosti so zmluvou s dynamickou cenou je vzhľadom k riziku vyplývajúcejmu z volatility trhových cien umožnené ukončiť zmluvu v podstate kedykoľvek, a to vo výpovednej lehote nie dlhšej ako 1 mesiac. Úprava sadzby DD9 ako dynamickej (neregulovanej) sadzby vo vyhláške, ktorou sa upravuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v elektroenergetike (vrátane dodávky) preto nemá opodstatnenie. V tomto kontexte považujeme za neprípustné, aby úrad zasahoval do výšky dynamickej (neregulovanej) ceny dodávky elektriny, a teda nesúhlasíme s akýmkoľvek limitovaním výšky dynamickej ceny, ako to vyplýva z navrhovaného znenia § 37 ods. 5.

31. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 37 ods. 5 tretiu vetu navrhujeme preformulovať takto: „Cena elektriny pri dynamickej sadzbe CEDyn sa vypočíta podľa vzorca:

$$CEDyn = (\sum(CEKTOH \times (1+k) + PZ + ODYN) \times QOH) / QM$$

kde CEKTOH je cena elektriny v danej obchodnej hodine na krátkodobom trhu zverejnená spoločnosťou OKTE na jej webovom sídle, v sekcii Indexy DT, profil Base

k sú náklady na diagram dodávky najviac vo výške 10%,

PZ je primeraný zisk dodávateľa elektriny vo výške najviac 8% z ceny CEKTOH,

ODYN je hodnota nákladov na odchýlky najviac do výšky 20 EUR/MWh,

QOH je objem dodávky v danej obchodnej hodine,

QM je objem dodávky v danom mesiaci.

Odôvodnenie:

Poskytnutie istoty odberateľom s dynamickou tarifou v podobe limitu, ktorý ich ochráni pred negatívnymi aspektmi dynamickej ceny považujeme za deformáciu obchodného vzťahu pretože benefity by boli pripísované odberateľovi, ale riziká by znášal dodávateľ.

Účelom dynamickej tarify je motivovať zraniteľného odberateľa k presunu spotreby do časti dňa s nízkou cenou. Táto motivácia by mala obsahovať aj riziká (negatívnu motiváciu) spojené s rastom ceny v najvyťaženejších častiach dňa. Úradom navrhované ustanovenie nezohľadňuje základnú črtu dynamickej sadzby, t.j. zmeny cien komodity na

denných a vnútrodenných trhoch, nie naviazanie na konštantnú cenu ako je to v § 38 ods. 1. Zdôrazňovanie, že dynamická tarifa je možná len pri inštalácii inteligentného meracieho systému považujeme za nadbytočné.

32. Zásadná pripomienka k čl. I - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v §38 odsek 1, písmeno a) zosúladiť stanovenie parametra vstupujúceho do výpočtu maximálnej ceny za elektrinu CEt pre zraniteľných odberateľov v domácnosti podľa § 38 ods. 1 písm. a) s postupom pre stanovenie parametra CEPXE,t vstupujúceho do výpočtu maximálnej ceny za elektrinu pre zraniteľných odberateľov mimo domácností v § 40 ods. 1 písm. a)

Odôvodnenie:

Už v rámci tohtoročného pripomienkového konania k príprave novej vyhlášky, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike, vyjadrila nesúhlas s návrhom úradu, aby do výpočtu maximálnej ceny za elektrinu CEt na účely dodávky elektriny pre zraniteľných odberateľov elektriny v domácnosti vstupoval parameter CKt v podobe tzv. referenčnej ceny, ktorá je pre rok 2025 určená vo výške 61 eur/MWh. V texte vyhlášky absentuje bližšia špecifikácia opodstatnenosti určenia výšky referenčnej ceny pre rok 2025 vo výške 61 eur/MWh, ako aj konkrétne ustanovenia primárnej legislatívy, v súlade s ktorými by mala uvedená referenčná cena vstupovať do výpočtu maximálnej ceny elektriny. V odôvodnení úradu v zápisnici z rozporového konania k predmetnej vyhláške sa k danému bodu uvádza: „Úrad na začiatku roka komunikoval pripravovanú zmenu ohľadom dodávky elektriny pre domácnosti, ako aj ceny pre domácnosti. Cena 61 eur/MWh je cena aktualizovaná na základe posledných rokovaní subjektov z memoranda.“ Uvedené vysvetlenie zámeru úradu, ktoré výrazným spôsobom zasahuje do tvorby regulovanej ceny dodávky pre domácnosti a vytvára zásadné finančné riziká nepokrytia nákladov u dodávateľov, je podľa nášho názoru nedostatočné a vágne. Hodnota 61 eur/MWh nereflektuje podmienky uvedené v Dodatku č. 1 k Memorandu, v zmysle ktorých sa spoločnosť Slovenské elektrárne, a. s. (SE) zaviazala dodať elektrinu pre domácnosti v roku 2025 za cenu 66,7 Eur/MWh, pričom v nasledujúcich rokoch dodávky má táto cena priebežne ďalej rásť (72,7 EUR/MWh v roku 2026 a 79,3 EUR/MWh v roku 2027). Pokiaľ má vstupovať do výpočtu úradom stanovená referenčná cena, musí byť zabezpečené, aby dodávatelia mohli za uvedenú cenu elektrinu zároveň aj obstaráť. K dnešnému dňu (t.j. k 4.11.2024) však nebolo prijaté žiadne právne záväzné riešenie zo strany vlády SR (napr. formou schválenia VHZ), na základe ktorého by bola uložená povinnosť dodať/predať elektrinu dodávateľom za uvedenú cenu, čo by sa malo následne premietnuť do už uzatvorených kontraktov medzi SE a dodávateľmi.

V prípade, že zo strany úradu nedôjde k akceptovaniu uvedenej pripomienky, považujeme za nevyhnutné stanoviť vo vyhláške náhradný mechanizmus výpočtu maximálnej ceny dodávky elektriny pre domácnosti, rešpektujúci doteraz uskutočnené nákupy elektriny pre regulované portfólio pre rok 2025 zo strany dodávateľov od začiatku aktuálne platného indexačného obdobia za trhovú cenu. A to najmä pre prípad, ak nedôjde k schváleniu navrhnutého spôsobu stanovenia fixnej ceny a následného zdrojovania komodity od spoločnosti SE zo strany relevantných autorít. Navyše nie je vôbec jasné, či takýto spôsob dodávky elektriny bude aplikovateľný aj pre nasledujúce roky – s účinnosťou od 01.01.2025 by dodávatelia podľa upraveného indexačného obdobia používaného v segmente zraniteľných odberateľov mimo domácností mali začať zdrojovať elektrinu pre rok 2026. V prípade domácností sa však dodávatelia majú spoľahnúť na aplikovanie nejasnej schémy, čo vytvára potenciálne likvidačné riziká v prípade zlyhania celej schémy a nutnosti následne zdrojovať elektrinu za trhovú podmienku, ktoré sú zásadne nepriaznivejšie ako hodnota 61 eur/MWh, s ktorou počíta vyhláška.

33. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V §38 ods. 7, písm a) za slovné spojenie „v roku t-1“ navrhujeme samostatnú vetu v znení: „Náklady na dodávku elektriny na jedno odberné miesto NDOt na rok 2024 sú vo výške najviac 1,50 eura na jedno odberné miesto a mesiac.“

Odôvodnenie:

Účelom parametra NDOt je pokrytie nákladov dodávateľa, ktoré mu vznikajú bez ohľadu na objem elektriny odobratý odberateľmi. Tieto náklady majú určitú časovú kontinuitu a máme za to, že východiskovou hodnotou, ktorá sa zvyšuje v závislosti od inflácie nemá byť konštanta (1,50 €), ale hodnota platná pre predchádzajúci rok. Ak by sa hodnota NDO počítala z východiskovej hodnoty 2024 vo výške 1,50 €/OM, bolo by JPIIn potrebné počítajú ako kumulovanú infláciu od 1.1.2024 do 30.6. roku t-1.

34. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V §38 ods. 7, písm b) slovné spojenie „od 1. januára roka t-1 do 30. júna roka t-1“ navrhujeme nahradiť slovným spojením „od 1. júla t-2 do 30. júna t-1“.

Odôvodnenie:

Obdobím relevantným pre hodnotenie vývoja inflácie v národnom hospodárstve je kalendárny rok. Preto považujeme za vhodné naviazať vývoj parametra závislý od inflácie na dostupný 12 mesačný priemer jadrovej inflácie. Keďže z praktických dôvodov nie je možné použiť vývoj za celý rok t-1, navrhujeme posunutie o 6 mesiacov.

35. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V §38 ods. 7, písm c) slovo „3,0%“ navrhujeme nahradiť slovom „2%“.

Odôvodnenie:

Samotné uplatňovanie faktora efektivity znamená, že dodávateľ si do svojich cien nesmie uplatniť hodnotu inflácie v národnom hospodárstve zverejnenú štátom ustanovenou autoritou v plnom rozsahu napriek tomu, že mu výška nákladov rastie. Tým je nútený znášať určitú časť inflácie a financovať ju z vlastného zisku napriek skutočnosti, že ju nezapríčinil. Hodnotu 2% považujeme za primeranú.

36. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 34

Navrhujeme v §39 odsek 5 zo znenia vyhlášky vypustiť navrhnuté členenie sadzieb pre zraniteľných odberateľov mimo domácnosti.

Odôvodnenie:

Historicky dané explicitné vymedzenie sadzieb pre zraniteľných odberateľov mimo domácnosti bolo cenovou vyhláškou úradu č. 107/2023 Z. z. zrušené a nahradené textom, ktorý určoval pri dodávke elektriny zraniteľným odberateľom elektriny mimo domácnosti uplatnenie vhodnej sadzby, ktorá zodpovedá charakteru odberu daného odberného miesta, zohľadňujúca účel odberu elektriny a je v súlade s distribučnými sadzbami. Uvedené textové vymedzenie považujeme za dostatočné a umožňujúce dodávateľom prispôsobiť ponuku sadzieb štruktúre svojho regulovaného portfólia mimo domácností a tak sa aj v tomto segmente vymedziť voči konkurencii. Alternatívne požadujeme zakotviť do vyhlášky právo dodávateľa stanoviť si aspoň 2 sadzby s vlastnými podmienkami zodpovedajúcimi jeho portfóliu zraniteľných odberateľov a jeho nákupnej stratégii.

37. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V 39 ods. 6 navrhujeme vypustiť slovo „dynamickej“

Odôvodnenie:

Navrhujeme sprecizovanie znenia daného odseku v kontexte na vymedzenie sadzieb pre kategóriu zraniteľných odberateľov mimo domácností uvedených v § 39 ods. 5. V prípade sadzby DMP12 pre OM s IMS sa jedná o viacpásmovú regulovanú sadzbu, a nie o sadzbu dynamickú. V zmysle Zákona o energetike sa dynamickou cenou elektriny rozumie cena elektriny, ktorej výška odráža zmeny cien na denných a vnútrodenných trhoch s elektrinou v časových intervaloch, ktoré zodpovedajú najmenej frekvencii vysporiadania obchodov na týchto trhoch. Z uvedeného vyplýva, že v prípade dynamickej ceny sa jedná o cenu neregulovanú, ktorá odráža trhovú (spotovú) cenu elektriny.

38. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V §40 ods. 8, písm. a) za slovné spojenie „v roku t-1“ navrhujeme samostatnú vetu v znení. „Náklady na dodávku elektriny na jedno odberné miesto NDMDt na rok 2024 sú vo výške najviac 1,50 eura na jedno odberné miesto a mesiac.“

Odôvodnenie:

Účelom parametra NDOt je pokrytie nákladov dodávateľa, ktoré mu vznikajú bez ohľadu na objem elektriny odobratý odberateľmi. Tieto náklady majú určitú časovú kontinuitu a máme za to, že východiskovou hodnotou, ktorá sa zvyšuje v závislosti od inflácie nemá byť konštanta (1,50 €), ale hodnota platná pre predchádzajúci rok. Ak by sa hodnota NDO počítala z východiskovej hodnoty 2024 vo výške 1,50 €/OM, bolo by JPIIn potrebné počítať ako kumulovanú infláciu od 1.1.2024 do 30.6. roku t-1.

39. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V §40 ods. 8, písm. b) slovné spojenie „od 1. januára roka t-1 do 30. júna roka t-1“ navrhujeme nahradiť slovným spojením „od 1. júla t-2 do 30. júna t-1“.

Odôvodnenie:

Obdobím relevantným pre hodnotenie vývoja inflácie v národnom hospodárstve je kalendárny rok. Preto považujeme za vhodné naviazať vývoj parametra závislý od inflácie na dostupný 12 mesačný priemer jadrovej inflácie. Keďže z praktických dôvodov nie je možné použiť vývoj za celý rok t-1, navrhujeme posunutie o 6 mesiacov.

40. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 40 ods. 8, písm. c) slovo „3,0%“ navrhujeme nahradiť slovom „2%“.

Odôvodnenie:

Samotné uplatňovanie faktora efektivity znamená, že dodávateľ si do svojich cien nesmie uplatniť hodnotu inflácie v národnom hospodárstve zverejnenú štátom ustanovenou autoritou v plnom rozsahu napriek tomu, že mu výška nákladov rastie. Tým je nútený znášať určitú časť inflácie a financovať ju z vlastného zisku napriek skutočnosti, že ju nezapríčinil. Hodnotu 2% považujeme za primeranú.

41. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 42 ods. 1, písm a) slovo Cal-t navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Produkt Cal-t je ročný produkt, ale ceny za dodávku EE DPI sa počítajú z mesačných produktov, ktoré sú označené ako „Month“. Označenie Cal-t je nielen nadbytočné, ale aj máťúce.

42. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V §42 ods. 1, písm c) navrhujeme slovo 10% nahradiť slovom 15%.

Odôvodnenie:

Hodnota prémie za prevzatie rizika súvisiaceho s DPI vo výške 15% je primeranou za skutočnosť, že dodávateľ je povinný zabezpečiť elektrinu pre odberateľa bez histórie dodávky, bez záruky trvania dĺžky zmluvného vzťahu a bez záruky výšky objemu dodávky.

43. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 42 ods. 2 tretiu vetu navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Sadzby za dodávku EE DPI sa počítajú podľa ods. 1. Sadzby za dodávku elektriny zraniteľným odberateľom sa riadia samostatným rozhodnutím a nijak nesúvisia s DPI. Nákup komodity sa riadi odlišnými princípmi vrátane rôznej miery rizika. Nákup komodity pre ZO prebieha s predstihom niekoľkých kvartálov a nakupuje sa ročný produkt. Nákup komodity pre DPI sa nakupuje po začatí DPI a cena sa počíta na základe mesačných produktov.

44. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V §42 ods. 5 navrhujeme ods. 5 odstrániť.

Odôvodnenie:

Spôsob výpočtu ceny za dodávku DPI sú určené v zmysle ods. 3 a schválené aj príslušným rozhodnutím. Odberateľ v režime DPI má výrazne vyššiu voľnosť výberu dodávateľa elektriny ako bežný ZO. Spájanie sadzieb za dodávku EE v režime DPI so sadzbami za dodávku ZO nepovažujeme za vhodné z dôvodu rôznych zákonitostí obstarania komodity pre tieto 2 skupiny odberateľov. Okrem iného, rozdiely v cenách komodity medzi spotovým trhom (relevantným pre DPI) a forwardovými trhom (relevantným pre dodávku ZO) môžu byť aj vyše 100 % v prospech spotového trhu.

45. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 42 ods. 6, písm a) za slovné spojenie „v roku t-1“ navrhujeme samostatnú vetu v znení: „Náklady na dodávku elektriny na jedno odberné miesto NDMDt na rok 2024 sú vo výške najviac 1,50 eura na jedno odberné miesto a mesiac.“

Odôvodnenie:

Účelom parametra NDOt je pokrytie nákladov dodávateľa, ktoré mu vznikajú bez ohľadu na objem elektriny odobratý odberateľmi. Tieto náklady majú určitú časovú kontinuitu a máme za to, že východiskovou hodnotou, ktorá sa zvyšuje v závislosti od inflácie nemá byť konštanta (1,50 €), ale hodnota platná pre predchádzajúci rok. Ak by sa hodnota NDO

počítala z východiskovej hodnoty 2024 vo výške 1,50 €/OM, bolo by JPIIn potrebné počítať ako kumulovanú infláciu od 1.1.2024 do 30.6. roku t-1.

46. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V §42 ods. 6, písm b) slovné spojenie „od 1. januára roka t-1 do 30. júna roka t-1“ navrhujeme nahradiť slovným spojením „od 1. júla t-2 do 30. júna t-1“.

Odôvodnenie:

Obdobím relevantným pre hodnotenie vývoja inflácie v národnom hospodárstve je kalendárny rok. Preto považujeme za vhodné naviazať vývoj parametra závislý od inflácie na dostupný 12 mesačný priemer jadrovej inflácie. Keďže z praktických dôvodov nie je možné použiť vývoj za celý rok t-1, navrhujeme posunutie o 6 mesiacov.

47. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 42 ods. 6, písm c) slovo „3,0%“ navrhujeme nahradiť slovom „2%“.

Odôvodnenie:

Samotné uplatňovanie faktora efektivity znamená, že dodávateľ si do svojich cien nesmie uplatniť hodnotu inflácie v národnom hospodárstve zverejnenú štátom ustanovenou autoritou v plnom rozsahu napriek tomu, že mu výška nákladov rastie. Tým je nútený znášať určitú časť inflácie a financovať ju z vlastného zisku napriek skutočnosti, že ju nezapríčinil. Hodnotu 2% považujeme za primeranú.

48. Zásadná pripomienka k čl. I bod 35

Uvedený bod navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Zavedenie navrhovaného nového ustanovenia § 43 ods. 21 by bolo v rozpore so zákonom č. 309 / 2009 Z. z. (ďalej len „zákon o podpore“). Rozpor so zákonom o podpore by nastal minimálne v týchto aspektoch:

- Vo všeobecnosti by došlo k úprave práv a povinností ustanovených zákonom o podpore na úrovni vyhlášky (teda vo všeobecne záväznom právnom akte nižšej právnej sily); zdôrazňujeme, že v tomto prípade by nešlo len o úpravu procesu uplatňovania zákonom o podpore daných práv a povinností, ale návrh priamo zasahuje do podstaty zákonných práv a povinností výrobcu elektriny s právom na doplatok.
- Právo na doplatok podľa zákona o podpore sa vzťahuje na množstvo vyrobenej elektriny, ktorá je predmetom podpory (viď napr. § 3 ods. 8, § 3a ods. 2, § 3d ods. 3, § 18i ods. 9 a iné nadväzujúce ustanovenia zákona o podpore), pričom však zákon o podpore ďalej neupresňuje, čo sa s takto vyrobenou elektrinou musí udiť; právo na doplatok teda nie je zákonne podmienené konkrétnym spôsobom umiestnenia elektriny na trh, teda vyrobená elektrina môže byť predaná na veľkoobchodnom trhu, dodaná výkupcovi elektriny podľa zákona, spotrebovaná samotným výrobcom a pod. Naviac doplatok ako taký je v ustanoveniach § 6 ods. 1 zadefinovaný ako kladný rozdiel medzi cenou elektriny z cenového rozhodnutia (feed-in-tariff) a cenou vykupovanej elektriny (vyhláška ÚRSO č. 154/2024 Z. z. cenu vykupovanej elektriny definuje vo vzťahu k cene denného trhu s elektrinou ISOT), opäť bez dodatočných reštrikcií vo vzťahu k spôsobu umiestnenia podporovanej elektriny na trhu.
- Ďalej, výkupca elektriny pre účel podpory výroby elektriny zo zdrojov OZE a VÚKVET je pre účely zákona o podpore definovaný v jeho § 2 ods. 3 písm. n) ako „subjekt zúčtovania vybraný Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky formou aukcie alebo určený ministerstvom, ktorý na základe povolenia vykupuje elektrinu od výrobcu elektriny s právom na podporu a preberá zodpovednosť za odchýlku za výrobcu elektriny s právom na podporu“. Podporovaný výrobca elektriny teda výkupcu v zmysle zákona o podpore zmení len v tom prípade, ak sú splnené dve podmienky (obe súčasne): (i) má s výkupcom uzatvorenú zmluvu o výkupe, (ii) zmení sa ustanovenie zákona o podpore vo vzťahu k definícii výkupcu alebo Ministerstvo hospodárstva na základe vyhlásenej aukcie alebo svojim určením rozhodne o zmene výkupcu. V tom druhom prípade sa jedná o podmienku, ktorú samotný výrobca podporovanej elektriny nevie ovplyvniť. Ak výrobca podporovanej elektriny uzavrie zmluvu o výkupe elektriny s iným účastníkom trhu s elektrinou ako výkupcom, tento sa za výkupcu pre účely zákona o podpore definíčne nepovažuje.
- V neposlednom rade a v nadväznosti na predošlý bod, zákon o podpore definuje právo podporovaného výrobcu na výkup elektriny výkupcom (§ 4 ods. 1 písm. b)) a na druhej strane povinnosť (§ 5a ods. 1 písm. a)) výkupcu uzavrieť zmluvu o výkupe s výrobcom. Zákon o podpore teda samotnému výrobcovi podporovanej elektriny neukladá povinnosť dodávať elektrinu výkupcovi. A súčasne, zákon definuje výkupcu ako povinnosťou zaviazanú protistranu v prípade, ak sa podporovaný výrobca rozhodne využiť svoje právo uzavrieť zmluvu o výkupe s výkupcom. Ustanovenia o výkupe výkupcom nie sú v zákone o podpore definované ako podmienkové faktory pre uplatnenie si práva na doplatok.

49. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 44 ods. 1 zmeniť vzorec pre výpočet ceny elektriny podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o podpore na rok t (parameter $CEPSDt_{t,i}$) spôsobom, ktorým vyhláška ÚRSO č. 154/2024 Z. z. prevezme znenia relevantných ustanovení pôvodnej vyhlášky ÚRSO č. 370/2023 Z. z. vo vzťahu k výpočtu $CEPSDt_{t,i}$ (v pôvodnej vyhláške ide o ustanovenia § 7 ods. 1 a nadväzujúcich).

Alternatívne navrhujeme úpravu vzorca na výpočet $CEPSDt_{t,i}$ v § 44 ods. 1 nasledovne:
 $CEPSDt_{t,i} = CEPSDt_{-1t,i} + Pznti$

Súčasne navrhujeme doplnenie nového § 50a, ktorý znie:

„§ 50a Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2025

(1) Podľa ustanovenia § 44 ods. 1 sa po prvý raz postupuje pre určenie hodnoty $CEPSDt_{t,i}$ pre rok $t = 2025$.”

Odôvodnenie:

Súčasné platné a účinné znenie vyhlášky č. 154/2024 je v rozpore s ustanovením § 6 ods. 5 zákona č. 309/2009 Z. z. v tom smere, že vyhláškou určený spôsob úpravy ceny podporovanej elektriny vyrobenej zo zdrojov OZE a VÚKVET pre rok t (ktorým je po prvý raz rok $t = 2025$) nezohľadňuje finančný náklad časti výrobcov na emisné kvóty, ktorý im vyplýva z povinností podľa zákona č. 414/2012 Z. z. (§ 21 ods. 1 písm. b) a nadväzujúce). Navrhovanou úpravou by sa zabezpečilo, aby bola dotknutým výrobcom v cene pre výpočet doplatku pre rok 2025 a nadchádzajúce uznaná min. tá suma nákladov, ktoré úrad vydal vo forme korekcie PCO2 pre rok 2024 a nadchádzajúce (viď webové sídlo ÚRSO: <https://www.urso.gov.sk/data/att/295/2659.b6b987.pdf>) a týmto by sa odstránil súčasný legislatívny rozpor cenovej vyhlášky úradu s ustanoveniami zákona o podpore.

50. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 44 ods. 3 písm. a) až c) upraviť vzorec na výpočet korekcie $Pznti$ a to pre všetky podkategórie (písm. a), b) a c)) spôsobom, že na koniec vzorca bude doplnené znamienko súčtu a označenie nákladov na infraštruktúru: „+ Ninfti”

Súčasne sa do definícií matematických premenných doplní definícia nákladov na infraštruktúru: „Ninfti je určená hodnota nákladov na infraštruktúru pre i -tú technológiu výroby elektriny v eurách na jednotku množstva v roku t , ktorých výška priamo vyplýva z rozhodnutí o cenovej regulácii; pri stanovení hodnoty Ninfti úrad zohľadní medziročnú zmenu nákladov najmä na zabezpečenie prepravy a distribúcie plynu pre i -tú technológiu výroby elektriny spôsobom: $Ninfti = Ninft_{-1t} - Ninft_{-2t}$.”

Súčasne navrhujeme doplnenie ods. 2 do navrhovaného nového § 50a v znení:

„(2) Podľa ustanovenia § 44 ods. 3 sa po prvý raz postupuje pre určenie hodnoty Ninfti pre rok $t = 2026$.”

Odôvodnenie:

Ustanovenie § 6 ods. 5 zákona č. 309/2009 Z. z. definuje, že „Úrad zmení cenu elektriny podľa odseku 3 a ponúknutú cenu elektriny podľa odseku 4 na jeden kalendárny rok korekciou, ktorá zohľadňuje výrazné zvýšenie alebo zníženie ceny vstupných surovín, ktoré sa použili na výrobu elektriny (...)”. Do ceny vstupných surovín je potrebné započítať aj významné zmeny nákladov na služby, ktoré sú nevyhnutné pre zabezpečenie daných surovín a súčasne ktorých ceny sú určované úradom na základe konaní o cenovej regulácii. V praxi teda ide o korekciu meniacich sa nákladov na prepravu a distribúciu plynu, pričom najmä rozhodnutie úradu o tarifách za prepravu plynu (rozhodnutie ÚRSO č. 0002/2025/P) od 1.1.2025 významným spôsobom negatívne zasahuje do ekonomiky výroby elektriny kombinovanou výrobou na báze zemného plynu. Výrobca elektriny nemá možnosť svojim obchodným správaním cielene ovplyvniť výšku infraštruktúrnych nákladov spojených s nákupom plynu, nakoľko tieto vyplývajú priamo z rozhodnutí o cenovej regulácii.

51. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v §47 odsek 6 aktualizovať výkupné ceny elektriny pre zariadenia uvedené do prevádzky od 1. júla 2024 spaľujúce zemný plyn, biometán a bioplyn spomenuté v jednotlivých ustanoveniach ods. 6.

Okrem toho navrhujeme v rámci aktualizácie do znenia:

- ods. 6 písm. a) a b) doplniť štruktúru palív obdobne, ako je to v písm. c); následne pre jednotlivé palivá určiť samostatné hodnoty cien vyrobenej elektriny,

- ods. 6 písm. d) doplniť technológie pre palivá biometán a bioplyn.

Odôvodnenie:

Vyhláškou definované súčasné hodnoty výkupných cien elektriny zo zariadení spaľujúcich zemný plyn, biometán alebo bioplyn nereflektujú objektívne výrobné náklady na 1 MWh takto vyrobenej elektriny. Od roku 2025 navyiac ekonomiku prevádzky zariadení spaľujúcich zemný plyn vážnym spôsobom poznačia aj nové tarify za prepravu plynu schválené ÚRSO-m.

Zavedenie štruktúry v ods. 6 písm. a) a b) podľa štruktúry palív ako v ods. 6 písm. c) vypýva princípu technologickej neutrality (z hľadiska rozdielnych nákladov na palivo nie je rozhodujúce, či sa palivo spaľuje v turbíne alebo v motore). Ak vyhláška pre spaľovací motor rozlišuje výkupné ceny podľa primárnych palív, táto skutočnosť vyplýva o.i. aj z rozdielnych nákladov na zabezpečenie daných palív. Pri ich spaľovaní v turbíne je ekonomika zabezpečenia vstupných palív rovnaká, preto by aj výroba elektriny ich spaľovaním v inom zariadení ako spaľovací motor mala byť podporená úmerne k výške prevádzkových nákladov, ktorých podstatnú časť tvorí práve náklad na zabezpečenie paliva.

Okrem toho, doplnenie palív bioplyn a biometán do znenia ods. 6 písm. d) reflektuje na prijaté záväzky SR v oblasti postupnej náhrady zemného plynu obnoviteľnými formami. Náhrada zemného plynu bioplynom a biometánom je aktuálne nákladovo najefektívnejšou formou dekarbonizácie energetiky, nakoľko umožňuje využívať do veľkej miery modernizované plynové aktíva a infraštruktúru, ktoré majú v súčasnosti najvyššiu hraničnú užitočnosť.

52. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v §47 odsek 7 slovné spojenie "spaľovaním biometánu" nahradiť slovným spojením "spaľovaním biometánu alebo bioplynu".

Odôvodnenie:

Biometán je bioplyn upravený na kvalitu zemného plynu pre účely distribúcie verejnou plynárenskou distribučnou sieťou. V prípade, ak sa pre výrobu elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou spaľuje bioplyn priamo v mieste jeho výroby, ide de facto o rovnaký základ pri výrobe elektriny, ale bez potreby použitia plynárenskej distribučnej siete. Akceptovaním pripomienky sa stanovujú rovnaké podmienky podpory v prípade spaľovania biometánu (bioplynu upraveného na kvalitu zemného plynu) a bioplynu.

Podpora bioplynu reflektuje na prijaté záväzky SR v oblasti postupnej náhrady zemného plynu obnoviteľnými formami. Podpora výroby elektriny spaľovaním bioplynu je aktuálne nákladovo najefektívnejšou formou dekarbonizácie energetiky, nakoľko umožňuje využívať do veľkej miery modernizované plynové aktíva na výrobu elektriny, vrátane zariadení na kombinovanú výrobu elektriny a tepla.

53. Zásadná pripomienka k čl. I – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme doplniť novelizačný bod pojednávajúci o zrušení prechodného ustanovenia v § 50 ods. 1.

Odôvodnenie:

Prechodné ustanovenie „Podľa tejto vyhlášky sa prvýkrát postupuje pri vykonávaní cenovej regulácie na rok 2025.“ už nie je platné keďže pre cenové rozhodnutia na rok 2025 už tieto zmeny zohľadnené byť nemôžu, keďže vyhláška nadobúda účinnosť 1. januára 2025.

54. Zásadná pripomienka k čl. I bod 37

Navrhujeme vypustenie Prílohy č. 1 ako celku a iniciovanie legislatívneho procesu, ktorého výstupom by bolo vydanie jednej spoločnej vyhlášky upravujúcej technické doby životností jednotlivých zariadení využívaných pri podnikaní v sieťových odvetviach. Táto nová vyhláška by sa aplikovala jednotne naprieč sieťovými odvetviami, teda nielen v elektroenergetike.

Alternatívne navrhujeme úpravu názvu prílohy č. 1 tak, aby bolo zrejmé, že ustanovenia prílohy sú ustanovené špecificky len pre účely výkonu cenovej regulácie činností prevádzkovateľa prenosovej sústavy a prevádzkovateľov distribučných sústav.

Odôvodnenie:

Evidujeme snahu predkladateľa (z iných legislatívnych procesov a tiež v kontexte publikácie metodiky stanovovania životností zariadení na webovom sídle úradu) upraviť a zjednotiť doby životností zariadení používaných pri výkone

regulovaných činností, a to naprieč sieťovými odvetviami. Súčasný stav je, že väčšina vyhlášok o cenovej regulácii obsahuje prílohu s definovanými dobami životnosti zariadení pre účel výkonu cenovej regulácie. S ohľadom na princíp transparentnosti a rovnakého (nediskriminačného) prístupu preto navrhujeme predkladateľovi, aby bola táto problematika upravená v jednej samostatnej vyhláške, aplikovanej bez rozdielu vo všetkých cenovo regulovaných sieťových odvetviach. Sme pripravení sa aktívne zapojiť a poskytnúť primeranú súčinnosť pri tvorbe návrhu takéhoto nového predpisu.

55. Zásadná pripomienka k Analýze vplyvov a Doložke vplyvov

Žiadame v doložke vybraných vplyvov v časti 9. upraviť „žiadny“ vplyv na podnikateľské prostredie na „negatívny“ a žiadame doplniť „Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie“.

Odôvodnenie:

Na základe predloženého legislatívneho návrhu ako aj vznesených pripomienok máme za to, že predmetná novelizácia má výrazný vplyv na podnikateľské prostredie. Pre niektorých účastníkov trhu s elektrinou ide o mierne pozitívne vplyvy, avšak pre väčšinu ďalších účastníkov trhu s elektrinou, resp. užívateľov sústavy o výrazne negatívne vplyvy. Tieto vplyvy musia byť v súlade s § 7 ods. 3 písm. c) zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov jednoznačne preukázané a kvantifikované v „Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie.“

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2024/573>